

§ 36

Omistajaohjauksen antaminen, Pikassos Oy

SATAHADno-2025-568

Valmistelija / lisätiedot:

Anna Alarautalahti-Heurlin

anna.alarautalahti-heurlin@sata.fi

Sosiaalialan osaamiskeskusten tehtävänä on kehittää ja välittää sosiaalialan osaamista ja asiantuntemusta sekä huolehtia yhteistyöstä alueellisten erityis- ja asiantuntijapalvelujen tuottamiseksi. Valtioneuvosto on 31.10.2024 päättänyt, että sosiaalialan osaamiskeskusten rahoitusta uudistetaan osana laajempaa rakenteellista muutosta. Uudistuksen myötä sosiaalialan osaamiskeskukset keskitetään viidelle yhteistoiminta-alueelle (YTA-alue) 1.7.2025 alkaen.

Päätös sosiaalialan osaamiskeskusten uudelleen järjestelyistä tuo mukanaan merkittäviä muutoksia, joilla on sekä toiminnallisia että taloudellisia vaikutuksia. Valtioneuvoston päätöksen perustelumuongossa korostetaan, että muutokset parantavat yhteistyötä ja resurssien tehokasta käyttöä, mutta rahoituksen leikkaukset voivat heikentää osaamiskeskusten toimintakykyä ja henkilöstön määrää. Osaamiskeskusten määrän väheneminen keskittää resursseja ja tehostaa toimintaa. Muutos mahdollistaa tiiviimmän yhteistyön sosiaalipalveluiden ja alueen koulutusjärjestelmän kanssa, tukee sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota ja parantaa palvelujen laatua. Uudet osaamiskeskukset sijoittuvat sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden mukaisesti, mikä selkeyttää yhteistyöaluetasoisia toimintaa ja mahdollistaa laajemmat tutkimus- ja kehittämishankkeet.

Muistiossa kuitenkin todetaan, että rahoituksen leikkaukset ovat merkittävä haaste. Valtionavustuksen määrä vähenee lähes puoleen aiemmasta, mikä voi heikentää osaamiskeskusten toimintakykyä ja johtaa henkilöstön irtisanomisiin. Tämä voi vaikeuttaa uusien osaamiskeskusten perustamista ja nykyisten toimintojen siirtämistä uusille toimialueille. Erityisesti siirtymäkauden aikana rahoituksen väheneminen voi merkittävästi vaikuttaa osaamiskeskusten kykyyn hoitaa lakisääteisiä tehtäviään. Muistion mukaan rahoituksen väheneminen voi aiheuttaa joidenkin osaamiskeskusten äkillisen lopettamisen rahoituksen vähäisyyden vuoksi.

Uusien osaamiskeskusten perustaminen ja nykyisten toimintojen siirtäminen aiheuttavat hallinnollisia kustannuksia ja vaativat merkittävää henkilöstöresurssia. Siirtymäkausi on tiukka, ja muutosten valmistelu on haastavaa. Muistion perusteella tämä voi heikentää osaamiskeskusten kykyä hoitaa lakisääteisiä tehtäviään siirtymäkauden aikana. Lisäksi on tärkeää, että muutosten valmistelu ja toimeenpano toteutetaan huolellisesti, jotta osaamiskeskusten toiminta ja palvelut voidaan turvata myös tulevaisuudessa.

Satakunnan, Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan hyvinvointialueilla toiminta on tähän asti organisoitu osakeyhtiömuotoon ja toimintaa harjoittaa Pikassos Oy -niminen osakeyhtiö.

Jotta toiminta saadaan sovitettua valtioneuvoston uuden linjauksen ja rahoituksen edellyttämälle tasolle, nykyiset sosiaalialan osaamiskeskukset koskevat järjestelyt on

järjestettävä uudelleen. Käytännössä tämä tarkoittaa Pikassos Oy:n purkuprosessin käynnistämistä.

Omistajaohjaus

Hyvinvointialueesta annetun lain 48 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

Uudistuksen jälkeen jokaisella YTA-alueella olisi yksi osaamiskeskus. Kehysriihessä päätetyn määrärahan vähennyksen vuoksi sosiaalialan osaamiskeskusten valtionavustuksen määrän arvioidaan vähenevän vuodelle 2025 lähes puoleen vuoden 2024 tasosta. Valtionavustuspäätökset tulevat 1.1.-30.6.2025 nykyisille osaamiskeskuksille ja 1.7.-31.12.2025 uusille muodostettaville osaamiskeskuksille. Valtionrahoitukseen sopeutuminen edellyttää hyvinvointialueilta välittömiä toimenpiteitä. Valtioneuvoston uusien linjausten toteuttaminen edellyttää omistajaohjauksen antamista Pikassos Oy:lle ja yhtiön purkuprosessin käynnistämistä. Satakunnan hyvinvointialue omistaa yhtiön osakekannasta 25 %.

Hallintosäännön 3 §:n mukaan aluehallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta

Aluehallitus pyytää

- Pikassos Oy:n toimivaa johtoa käynnistämään välittömästi yhtiön purkamiseen tähtäävät toimet. Tavoite on, että yhtiön toiminta päättyy viimeistään 30.6.2025.

Kokouskäsittely

Asian esittelijä, hyvinvointialuejohtaja Tero Mäkiranta muutti päätösehdotustaan seuraavasti: Tavoite on, että yhtiön toiminta päättyy mahdollisimman pian.

Puheenjohtaja totesi näin muutetun päätösehdotuksen olevan asian käsittelyn pohjana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

Pikassos Oy, Kanta-Hämeen hyvinvointialue, Pirkanmaan hyvinvointialue

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 11.2.2025

www.sata.fi

Otteen oikeaksi todistaa

Pori
12.02.2025

Anna Alarautalahti-Heurlin

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty sähköpostitse 12.2.2025

Muutoksenhakukielto

§36

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä lain hyvinvointialueesta 141 §:n nojalla oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.